

Sähköntuotannon liittymisehdot

1.7.2005 alkaen

Helsingin Energia
Helen Sähköverkko Oy

SÄHKÖNTUOTANNON LIITTYMISEHDOT (TLE 05)

1 Liittymisehtojen soveltaminen

1.1 Nämä sähköntuotannon liittymisehdot (TLE 05) liitetään liittymissopimukseen, joka koskee sähköntuotantopaikan liittymistä nimellisjännitteeltään alle 110 kilovoltin sähkönjakeluverkkoon sekä liittymän sähkönkäyttö- ja tuotantomahdollisuuden ylläpitoa.

1.2 Näitä ehtoja sovelletaan tilanteeseen, jossa liittyjän tai liittyjän puolella olevan kolmannen osapuolen sähköntuotantolaitteisto liitetään sähköverkkoon ja toimii rinnan jakeluverkon kanssa niin, että tuotettu sähkö voidaan siirtää osin tai kokonaan jakeluverkkoon. Tällöin sähkönsiirrosta on tehtävä sähköntuotannon verkkopalvelusopimus ja mahdollisesta sähköostosta samassa pisteessä omat sopimuksensa. Sähköntuotantolaitteisto voi olla kytketty jakeluverkkoon suoraan tai kiinteistön sisäisen tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän sähköverkon kautta.

1.3 Nämä ehdot ovat suositusluontoiset ja jakeluverkon haltija ja liittyjä voivat sopia toisinkin.

2 Määritelmät

2.1 *Jakeluverkko* on sähköverkko, jonka nimellisjännite on alle 110 kilovolttia.

2.3 *Jakeluverkon haltija* on yhteisö tai laitos, jolla on hallinnassaan jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.

2.4 *Liittyjä* on jakeluverkon haltijan kanssa liittymissopimuksen tekävä sähköntuotantolaitteiston omistaja tai haltija tai kiinteistönhaltija, jonka liittymään on kytketty kolmannen osapuolen sähköntuotantolaitteisto.

2.5 *Liittymissopimuksella* liittyjä ja jakeluverkon haltija sopivat sähköntuotantolaitteiston ja sähköverkon välisestä sähkönsiirtoyhteydestä.

2.6 *Sopijapuolilla* tarkoitetaan näissä ehdoissa jakeluverkon haltijaa ja liittyjää.

2.7 *Liittymällä* tarkoitetaan liittyjän oikeutta liittymissopimuksessa yksilöidyssä paikassa liittyä jakeluverkkoon sekä sähköntuotantolaitteiston ja jakeluverkon haltijan sähkölaitteistojen välistä rajapintaa.

2.8 *Liittymän koko* tarkoittaa liittymän suurimman sähkönsiirron määrittelyä, esimerkiksi nimellisvirran (sulakekoon) tai tilaustehon mukaan.

2.9 *Liittymisjohto* on yhtä liittyjää varten rakennettu sähköjohto, jolla liittyjä liitetään sähköverkkoon.

2.10 *Liittämiskohta* on jakeluverkon haltijan ja liittyjän sähkölaitteistojen välinen kohta (omistusraja), jollei toisin ole sovittu. Liittämiskohta määritellään liittymissopimuksessa.

2.11 *Liittymismaksu* on maksu, jonka suorittamalla liittyjä saa liittymissopimukseen perustuvat oikeudet.

2.12 *Lisäliittymismaksulla* tarkoitetaan näissä ehdoissa maksua, joka peritään liittymän koon suurentamisen perusteella.

2.13 *Sähköntuottaja* on henkilö tai yhteisö, jonka sähköntuotantolaitteisto tuottaa sähköä ansiotarkoituksessa ja toimii rinnan jakeluverkon kanssa niin, että tuotettu sähkö voidaan siirtää osin tai kokonaan jakeluverkkoon. Sähköntuottaja myy tuottamansa sähkön sähkömarkkinoilla valitsemalleen taholle, taseilmoitusvelvollisuudet huomioiden sähköntuottaja ei ole kuluttajasuojalain 1. luvun 4 §:n tarkoittama kuluttaja, koska näiden ehtojen soveltamisalan mukainen sähköntuotanto katsotaan elinkeinon harjoittamiseksi.

3 Liittymissopimuksen tekeminen

3.1 Liittymissopimus tehdään sopijapuolten välillä toistaiseksi.

3.2 Liittymissopimus ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset tehdään kirjallisesti. Sopimuksesta ehtoineen jää kappale molemmille sopijapuolille.

3.3 Liittymissopimuksessa sovitaan liittämiskohdan lisäksi mm. sähköntuotantolaitteistolle asetettavista vaatimuksista, sähköntuotantolaitteiston käytöstä ja suojauksesta, teho- ja energia-arvojen rajoista, vastuuhenkilöistä jne. Liittyjä vastaa liittymään mahdollisesti kytkettyjen kolmansien osapuolten sähköntuotantolaitteistoista ja sähkölaitteistoista.

3.4 Liittymissopimus muodostuu yksilöllisesti sovitusta sopimusehdoista ja yleisistä sopimusehdoista. Sopimusta tulkittaessa otetaan asiakirjat huomioon seuraavassa järjestyksessä:

- 1) yksilölliset sopimusehdot liitteineen ja
- 2) yleiset sopimusehdot: Sähköntuotannon Liittymisehdot TLE 05.

3.5 Sopijapuolet ilmoittavat toisilleen yhteystiedoissaan tapahtuneet muutokset.

4 Liittymismaksu

4.1 Jakeluverkon haltija perii liittyjältä sopijapuolten välillä sovitun liittymismaksun, joka perustuu jakeluverkon haltijan määrittämiin ja sähkömarkkinaviranomaisen vahvistamiin liittymismaksuperusteisiin. Liittymismaksun suuruus ja maksuaikataulu määritellään liittymissopimuksessa.

4.2 Liittymismaksu on liittymäkohtainen.

4.3 Tuotetun sähkön siirtotarpeen muuttuessa liittymissopimuksessa määriteltyä liittymän kokoa tai rakennetta voidaan muuttaa. Sopijapuolet tekevät muutoksesta erillisen sopimuksen, joka tulee liittymissopimuksen erottamattomaksi osaksi. Liittymissopimus ja nämä yleiset ehdot jäävät sellaisinaan voimaan muilta kuin muutetuilta osiltaan. Jakeluverkon haltija perii liittyjältä liittymän pienentämisestä, suurentamisesta ja rakennemuutoksista aiheutuvat kustannukset siten kun ne on määritelty vahvistetuissa liittymismaksuperusteissa.

4.4 Tuotannon lakatessa liittymässä ja toiminnan jatkuessa sähkön käyttönä, liittyjä voi muuttaa sopimuksen käyttäjän liittymis-

sopimukseksi korvaamalla muutoksesta aiheutuneet liittymismaksuperusteissa määritellyt kulut jakeluverkon haltijalle. Liittymän käyttötarkoituksen muuttamisesta tehdään tarvittaessa ja aina sähköntuottajan vaatiessa uusi liittymissopimus.

5 Liittymän ylläpito

5.1 Jos liittyjä haluaa pitää liittymissopimuksen voimassa, vaikkei verkkopalvelua koskevaa sopimusta olekaan voimassa, hänen on korvattava jakeluverkon haltijalle liittymän ylläpidosta aiheutuvat kustannukset erillisen sopimuksen perusteella.

5.2 Liittymän ylläpitoa koskevan sopimuksen tekemisestä kieltäytymistä pidetään liittymän olennaisen sopimusveloitteen rikkomisena. Sama koskee mainitun sopimuksen mukaisten maksujen olennaista laiminlyöntiä.

5.3 Ylläpitosopimuksessa tai siihen liitettävissä soveltuviissa sopimusehdoissa on mainittava muun ohessa maksun suuruudesta sekä niistä perusteista, joiden mukaan maksun suuruutta voidaan muuttaa sopimuksen voimassaoloaikana.

6 Liittäminen

6.1 Jakeluverkon haltija liittää sähköntuotantolaitteiston jakeluverkkoonsa, kun liittymissopimus on voimassa ja liittyjä on maksanut liittymismaksun tai sovitun osan siitä sekä esittänyt selvityksen siitä, että sähköntuotantolaitteisto on sellaisessa kunnossa, että yhteen kytkemisestä ei aiheudu vaaraa tai häiriötä ja että se täyttää yksilöllisissä sopimusehdoissa esitetyt tekniset vaatimukset. Selvityksenä liittymän tulee esittää sähköntuotantolaitteistoa koskevat, liittymissopimuksessa mahdollisesti mainitut täydentävät asiakirjat. Sähköntuotantolaitteiston valmistumisesta on ennen sen käyttöönottoa ja jakeluverkkoon liittämistä tehtävä jakeluverkon haltijalle ilmoitus johon liitetään mukaan asianmukaiset koestus- ja käyttöönotto tarkastuspöytäkirjat. Sähköntuotantolaitteiston saa kytkeä jakeluverkkoon koestusta ja käyttöä varten vasta kun jakeluverkon haltija on antanut siihen luvan.

6.2 Liittyjä ja jakeluverkon haltija sopivat sähkön siirtoa varten tarvittavien jakeluverkon haltijan käyttöön tulevien sähkölaitteistojen ja -johtojen sijoittamisesta ja rakentamisesta liittyjän omistamiin tai hallitsemiin tiloihin ja maa- ja vesialueille. Tässä yhteydessä sovitaan myös sähkölaitteistojen ja -johtojen omistuksesta ja käyttöoikeudesta, mittauskalustosta, pääsystä liittyjän tiloihin, mahdollisesta kauko-ohjauksesta, vastuurajoista, laitteistojen ja johtojen huollosta, suojauksesta, tarkastuksesta. Nämä sähkölaitteistot ja -johdot sijoitetaan niin, ettei niistä aiheudu tarpeetonta häiriötä. Tilojen ja alueiden käyttöoikeudesta ei makseta korvausta, ellei siitä toisin sovita.

6.3 Liittyjä ja jakeluverkon haltija sopivat muiden kuin kohdassa 6.2 tarkoitettujen (eli muiden kuin yksin liittyjää palvelevien) johtojen ja laitteistojen sijoittamisesta liittyjän omistamalle tai hallitsemaalle alueelle. Mikäli johtojen ja laitteistojen sijoittamisesta ei päästä yksimielisyyteen, asia ratkaistaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 161 §:n mukaisesti.

6.4 Jos sopijapuolen tietoon tulee ennen liittämistä seikka, joka estää liittämisen sovituna ajankohtana, tästä on ilmoitettava välittömästi toiselle sopijapuolelle liittämisaikakohdan yhdessä tehtävää tarkistamista varten. Tällaiset seikat voivat koskea mm. sitä, ettei maanomistaja tai viranomainen myönnä johdon, jakelumuuntajan tai muun tarpeellisen laitteiston rakentamisessa tarpeellista maankäyttöä tai tien käyttöä koskevaa lupaa tai, että sähköntuotantolaitteiston rakentaminen tai lupien hankinta viivästyy.

7 Liittymän kytkemisen viivästys

7.1 Liittymä kytketään (liitetään) jakeluverkkoon yksilöllisesti sovittujen ja näissä ehtoissa mainittujen edellytysten täytyttyä liittymissopimuksessa määritellyn ajankohtaan mennessä. Liittämisaikakohdan muuttamisesta (esimerkiksi liittyjän rakennustyön aikataulumuutosten takia) tulee sopia toisen sopijapuolen kanssa hyvissä ajoin.

7.2 Liittymän kytkemisen jälkeen liittyjällä on oikeus pidäytyä maksamasta sellaista osaa maksusta, joka on tarpeen viivästyksen perustuvan korvausvaatimuksen vakuudeksi.

7.3 Viivästyssakko

7.3.1 Jos liittymän kytkeminen viivästyy jakeluverkon haltijasta johtuvasta syystä, liittyjällä on oikeus viivästyssakkoon. Oikeutta viivästyssakkoon ei ole, jos jakeluverkon haltija osoittaa, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa.

7.3.2 Viivästyssakon määrä on kahden ensimmäisen viivästysviikon aikana kultakin alkaneelta viivästysviikolta 1 prosenttia liittymismaksusta ja tämän jälkeen kultakin alkaneelta viivästysviikolta 2 prosenttia liittymismaksusta.

7.3.3 Viivästyssakon enimmäismäärä on 10 prosenttia liittymismaksusta.

7.4 Vahingonkorvaus

7.4.1 Liittyjällä on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii jakeluverkon haltijan aiheuttaman viivästyksen vuoksi, jollei jakeluverkon haltija osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa. Vahingonkorvauksessa otetaan sitä vähentävänä tekijänä huomioon mahdollisesti maksettavat tai maksetut viivästyssakot. Vahingonkorvaus on kuitenkin enintään liittymismaksun suuruinen, ellei jakeluverkonhaltija ole syyllistynyt tahallisuuteen tai törkeään huolimattomuuteen.

7.4.2 Jos viivästys johtuu henkilöstä, jota jakeluverkon haltija on käyttänyt apunaan sopimuksen täyttämiseksi (kuten urakoitsijaa), jakeluverkon haltija vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudestaan vain, jos myös mainittu henkilö olisi edellisen kohdan mukaan vapaa vastuusta.

7.4.3 Liittyjällä on oikeus saada korvaus välillisestä vahingosta viivästyssakon ja vahingonkorvauksen lisäksi vain, jos viivästys aiheutuu jakeluverkon haltijan puolella olevasta törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisuudesta.

7.4.4 Välillisenä vahinkona pidetään:

- 1) ansion menetystä, joka liittyjälle aiheutuu viivästyksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
- 2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
- 3) sähköntuotantopaikan käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa; ja
- 4) muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.

7.4.5 Jos liittyjä ilmoittaa puolellaan olevasta viivästyksestä niin myöhään, että jakeluverkon haltija on jo ehtinyt aloittaa liittämiseen liittyvät työt, liittyjä korvaa jakeluverkon haltijan viivästyksen vuoksi tarpeellisista toimenpiteistä sekä hyödyttömiksi käyneistä tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuneet kulut.

8 Liittymän toimintavarmuus, käyttö ja kunnossapito

8.1 Sopijapuolet ovat velvollisia pitämään vastuullaan olevat sähköntuotantolaitteistot ja sähkölaitteistot sähköturvallisuuslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten edellyttämässä kunnossa. Liittyjä on lisäksi velvollinen noudattamaan muita lainsäädännössä tai viranomaismääräyksissä ja liittymis-sopimuksessa mahdollisesti sähköntuotantolaitteistolle tai sähkölaitteistolle sekä niiden rakenteelle, rakentamiselle ja käytölle asetettuja vaatimuksia ja ohjeita.

8.2 Jos liittyjä on ilmoittanut jakeluverkon haltijalle havaitsemastaan viasta tai häiriöstä, joka kuuluu jakeluverkon haltijan korjausvelvollisuuden piiriin, jakeluverkon haltijan on ilmoituksesta tiedon saatuaan ryhdyttävä viipymättä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Jollei liittyjän ilmoittama vika tai häiriö kuulu jakeluverkon haltijan korjausvelvollisuuden piiriin, jakeluverkon haltija ilmoittaa käsityksensä vastuutahosta. Jos jakeluverkon haltija on ilmoittanut liittyjälle havaitsemastaan viasta

tai häiriöstä, joka kuuluu liittyjän korjausvelvollisuuden piiriin, liittyjän on ilmoituksesta tiedon saatuaan ryhdyttävä viipymättä toimiin tilanteen korjaamiseksi. Jollei jakeluverkon haltijan ilmoittama vika tai häiriö kuulu liittyjän korjausvelvollisuuden piiriin, liittyjä ilmoittaa käsityksensä vastuutahosta.

8.3 Jakeluverkon haltijalla on oikeus päästä liittyjän tiloissa olevalle mittarille. Voidakseen korjata viat, lukea mittari ja tuottaa mahdollisimman häiriöttömiä verkkopalveluja jakeluverkon haltijan tulee päästä sähkölaitteistolle. Sama koskee pääsyä liittyjän vastuulla olevalle sähkölaitteistolle, jonka avulla voidaan muuttaa jakeluverkon kytkentätilannetta. Jos jakeluverkon haltijan hallinnassa olevia sähkölaitteistoja on liittyjän tiloissa tai alueella, liittyjän on järjestettävä jakeluverkon haltijalle sopijapuolten hyväksymällä tavalla korvauksetta viivytyksetön pääsy sähkölaitteiston luo mm. huolto-, tarkistus-, vianselvitys- tai korjaustöitä varten vuorokaudenajasta riippumatta.

8.4 Liittyjä sallii jakeluverkon haltijan mittaus-tietojen siirtämiseksi tai muiden verkkotoimintaan perustuvien tiedonsiirtotarpeiden välittämiseksi tarpeellisen tiedonsiirron omassa sähköverkossaan. Tällainen tiedonsiirto ei saa aiheuttaa tarpeettomia kustannuksia eikä tarpeetonta häiriötä liittyjälle. Liittyjä ei myöskään saa myöhemmillä toimenpiteillään häiritä tai vaarantaa tämän kohdan mukaista aiemmin aloitettua verkonhaltijan tiedonsiirtoa.

8.5 Sopijapuoli voi käyttää toisen sopijapuolen sähköverkkoa muuhun kuin 8.4 kohdan mukaiseen tiedonsiirtoon, jos tästä on eri sopimuksin sovittu. Tällainen käyttö tai liittyjän omassa verkossa tapahtuva tiedonsiirto ei saa aiheuttaa häiriötä muille käyttäjille eikä toiselle sopijapuolelle.

9 Sopimuksen siirto

9.1 Jakeluverkon haltija voi siirtää liittymissopimuksen toiselle jakeluverkon haltijalle. Liittymissopimuksen ehtoja ei voida siirron yhteydessä yksipuolisesti muuttaa. Uuden jakeluverkon haltijan on ilmoitettava siirrosta liittyjälle kirjallisesti mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa siirrosta.

9.2 Liittyjä voi siirtää liittymissopimuksen uudelle sähköntuotantopaikan omistajalle tai haltijalle. Sopimusta ei voida siirtää, jos jakeluverkon haltijalla on siirtäjältä kyseessä olevaa sähköntuotantopaikkaa koskevaan liittymissopimukseen, verkkosopimukseen tai muuhun sopijapuolten väliseen sopimukseen perustuvia saatavia tai liittyjältä on jäänyt muita olennaisia velvoitteita täyttämättä, ellei uusi liittyjä ota niitä nimenomaisesti vastattavakseen.

Siirto on jakeluverkon haltijaa sitova, kun siirto on allekirjoitettu ja jakeluverkon haltija on hyväksynyt edellä mainittujen saatavien sekä muiden liittymissopimukseen sisältyvien velvoitteiden siirron. Siirronsaajaan sovelletaan näiden ehtojen liittyjää koskevia määräyksiä.

9.3 Liittymissopimus ei siirry automaattisesti kiinteistön luovutuksen yhteydessä. Jos liittymissopimus halutaan siirtää kiinteistön uudelle omistajalle tai haltijalle, siirrosta tulee mainita kiinteistön luovutuskirjassa tai tehdä erillinen luovutuskirja. Liittymissopimus siirtyy kiinteistön uudelle omistajalle tai haltijalle myös, jos siirrosta on muutoin sovittu.

9.4 Liittymissopimusta ei voida siirtää toiseen liittymään.

10 Sopimusehtojen muuttaminen

10.1 Sopijapuolet voivat yhdessä sopia yksilöllisen liittymissopimuksen muuttamisesta.

Muutoksen muodosta katso kohdat 3.2 ja 3.3.

10.2 Jakeluverkon haltijalla on oikeus muuttaa sopimusehtoja, jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen tai viranomaisen päätökseen, jota jakeluverkon haltija ei ole voinut ottaa lukuun liittymissopimusta tehtäessä.

10.3 Jakeluverkon haltija voi muuttaa sopimusehtoja myös sellaisen lainsäädännön muutoksen tai viranomaisen päätöksen perusteella, joka on ollut sopimusta tehtäessä tiedossa, edellyttäen, ettei muutos olennaisesti muuta liittymissopimuksen keskeistä sisältöä.

10.4 Jakeluverkon haltijalla on lisäksi oikeus muuttaa sopimusehtoja, jos muutokseen on erityistä syytä olosuhteiden olennaisen muuttumisen johdosta tai vanhentuneiden sopimusjärjestelyjen uudistamisen takia.

10.5 Jakeluverkon haltijalla on oikeus sellaisiin vähäisiin sopimusehtojen muutoksiin, jotka eivät vaikuta sopimussuhteen keskeiseen sisältöön.

10.6 Jakeluverkon haltijan on lähetettävä liittyjälle ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien sopimusehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste. Ilmoituksessa on myös mainittava, onko sopijapuolella oikeus irtisanoa liittymissopimus. Jos perusteena on muu syy kuin lainsäädännön muutos tai viranomaisen päätös, muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä. Ilmoitus lähetetään liittyjän jakeluverkon haltijalle ilmoittamaan yhteysosoitteeseen ja jollei sellaista ole tiedossa, liittymän osoitteeseen. Ilmoitus voi sisältyä esimerkiksi liittyjälle tulevaan verkkopalvelu- tai sähköntoimituslaskuun.

10.7 Jos muutoksen perusteena on lainsäädännön muuttuminen tai viranomaisen päätös, on jakeluverkon haltijalla oikeus toteuttaa muutos siitä päivästä lukien kun muutos tai päätös tuli voimaan. Muutos voidaan toteuttaa myöhemminkin jakeluverkon haltijan määräämänä ajankohtana, jollei kyseessä ole muutos liittyjän eduksi. Jakeluverkon haltijan on ilmoitettava näillä perusteilla tehtävistä muutoksista mahdollisimman pian.

11 Sopimuksen päättäminen

11.1 Liittyjän irtisanomisoikeus

11.1.1 Liittyjä voi irtisanoa sopimuksen päättämään silloin, kun kyseistä sähköntuotantoa paikkaa koskevat sähkönmyyntisopimukset ja sähkön siirtopalvelusta tehdyt erilliset sopimukset eivät ole voimassa. Jakeluverkon haltija tarkistaa sähköverkkosopimuksen voimassaolon liittymissopimusta irtisanottaessa. Irtisanomisaika on kuukausi. Tämän kohdan määräyksistä ei voida sopia toisin liittyjän vahingoksi.

11.1.2 Jakeluverkon haltija voi irtisanomisesta huolimatta edelleen pitää voimassa johtojen ja sähkölaitteistojen sijoittamista varten saamansa oikeudet siten kuin siitä on aiemmin sovittu tai määrätty. Kohdassa 6.2 mainituista oikeuksista jakeluverkon haltija suorittaa tällöin kohtuullisen korvauksen, mikäli sitä ei ole aiemmin suoritettu.

11.2 Jakeluverkon haltijan purkuoikeus

11.2.1 Jakeluverkon haltija voi purkaa liittymissopimuksen välittömästi, jos:

- 1) liittyjä on olennaisesti rikkonut liittymissopimukseen perustuvia velvoitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu jakeluverkon haltijan kirjallisesti ilmoitettuna kohtuullisessa määräajassa; tai
- 2) liittyjä asetetaan konkurssiin tai viranomaisen on todennut hänet kyvyttömäksi vastaamaan liittymissopimuksen mukaisista velvollisuuksistaan.

11.2.2 Jakeluverkon haltijalla on oikeus kuitausta koskevien yleisten säännösten mukaisesti mahdollisella palautettavalla vakuudella tai muilla liittyjän saatavilla jakeluverkon haltijalta kuitata liittyjältä olevat erääntyneet saatavansa. Näin ollen jakeluverkon haltija voi vähentää muun muassa liittymisjohdon ja muiden sähkönkäytölle tarpeellisten sähkölaitteistojen mahdollisesta purkamisesta ja liittyjän verkosta erottamisesta aiheutuneet kustannukset mahdollisesti palautettavan vakuuden määrästä tai muista liittyjän saatavista.

12 Riitojen ratkaiseminen

12.1 Liittymissopimuksesta johtuvat erimielisyydet käsitellään liittymän sijaintipaikan käräjäoikeudessa ensiasteena, jollei toisin ole sovittu.

Lisätietoa hinnoistamme ja palveluistamme:

Puhelinpalvelu
ma - pe 8 - 18
Asiakaspalvelu

Kotitaloudet: puh. 010 802 802
Yritykset: puh. 010 802 803
Kampinkuja 2, Helsinki
ma - pe 8.30 - 16.00

Postiosoite
Fax
Internet
Sähköposti

Helsingin Energia, 00090 HELEN
(09) 617 2360
www.helsinginenergia.fi
helsingin.energia@helsinginenergia.fi